

CLAIRE KEEGAN

TOKIE
SMULKŪS
DALYKAI

Vertė Violeta Tauragienė,
„Metų vertėjo kėslas“ premijos laureatė

baltos lankos

Claire Keegan

Tokie smulkūs dalykai

romanas

Iš anglų kalbos vertė Violeta Tauragienė

baltos lankos

3

Artėjo Kalėdos. Graži eglė jau stovėjo aikštėje prie Kristaus gimimo prakartėlės su šiemet šviežiai perdažytomis figūromis. Gal ir radosi pasiskundžiančių, esą Juozapas su savo raudonos ir violetinės spalvų rūbais atrodo pernelyg ryškus, užtat Mergelė Marija, pasyviai klūpanti su įprastai baltais ir melsvais rūbais, buvo sutikta visuotiniu pritarimu. Rudas asiliukas, saugantis du miegančius ériukus prie édžių, kur bus paguldytas kūdikėlis Jėzus, irgi atrodė kaip visada.

Susiklostė įprotis pirmą gruodžio sekmadienį suteimus visiems susirinkti čia, prie Rotušės, pažiūrėti, kaip įsižiebia šviesos. Popietė buvo be lietaus, bet žnaibė šaltis, tad Ailina priverstė mergaites užtraukti striukių užtrauktukus iki pat nosių ir apsimauti pirštines. Jiems priėjus miesto centrą, dūdmaišių orkestras ir kalėdinių giesmių atlikėjai jau buvo susirinkę, ponia Kyhou jau buvo išnešusi laukan prekystalį ir pardavinėjo imbierinių meduolių

riekes su karšta kakava. Džoana, išėjusi į priekį, kitiems choro dalyviams dalijo kalėdinių giesmių tekstus, o vienuolės vaikščiojo aplinkui ir kalbėjosi su labiau pasiturinčiais tėvais.

Stoviniuoti aplinkui buvo šalta, tad jie valandėlę pasi-vaikščiojo po šonines gatveles prieš prisiglausdami „Hanrahan“ tarpdurio nišoje, kur Ailina stabtelėjo pasižavėti tamsiai mėlynais lakiniiais bateliais ir prie jų priderinta rankine, paplepėti su kaimynais ir kitais pažįstamais, atvykusiais iš toliau ir retai matomais, nepraleisdama progos išpešti iš jų naujienų ir pati savomis pasidalinti.

Ką tik per garsiakalbį visus pakvietė susirinkti krūvon. Miesto tarybos narys su variniu vėrinium ant „Crombie“ palto išlipo iš mersedeso ir pasakė trumpą kalbą, pasakui spragtelėjo jungiklis ir išsižiebė šviesos. Tada gatvės tarytum magiškai pasikeitė, atgijo po ilgomis margaspalvių lempučių vijomis, maloniai linguojančiomis vėjyje jiems virš galvų. Minia minkštai pliaukšėjo rankomis, netrukus užgrojo orkestras, bet, pamačiusi gatve einantį didelį, storą Santą, Loreta sunerimusi žingtelėjo atgal ir pravirko.

– Nieko baisaus, – ramino ją Ferlongas. – Jis toks pats žmogus kaip ir aš, tik su kostiumu.

Kiti vaikai išsirikiavo eilėn grotoje susipažinti su Santa ir gauti dovanų, o Loreta stovėjo susigūžusi, įsikibusi Ferlongui į ranką.

– Nėra ko eiti, jei nenori, *leanbh**, – pasakė jai Ferlongas. – Lik čia su manim.

Bet jam vis tiek superšėjo širdį regint, kad jo vaikas šitaip nuliūdo pamatęs tai, ko kiti vaikai šitaip troško, ir jis negalėjo susiturėti nepaklausęs savęs, ar užteks jai drąsos, ar sugebės ji pasiimti tai, ką pasaulis jai laiko paruošęs.

Tą vakarą, jiems grįžus namo, Ailina pasakė, jog jau senų seniausiai reikia kepti kalėdinį pyragą. Gerai nusiteikusi išsitraukė savo turimą Odlamo** receptą ir, kol mergaitės tarkavo citrinos žievelės, svėrė ir pjaustė cukruotų vaisių skiauteles bei vyšnias, verdančiame vandenyje mirkė migdolus ir lupė jų odeles, Ferlongą ji įkinkė rankiniu plaktuvu rudame fajanso dubenyje išsukti pusę kilogramo sviesto su cukrumi. Mergaitės kokią valandą pureno džiovintus vaisius, skabė besėklių vynuogių, serbentų ir razinų kotelius, o Ailina tuo metu sijojo miltus ir prieskonius, plakė bantamų kiaušinius, tolygiai ištepė riebalais skardos vidų ir išklejo popieriumi, iš išorės apvyniojo dviem sluoksniais rudojo popieriaus ir kietai aprišo špagatu.

Ferlongas rūpinosi „Rayburn“ virykle: bėrė vidun nedidelius tvarkingus semtuvėlius antracito ir reguliavo

* Meilus kreipinys „vaikeli“ (air.).

** Miltų kompanija, Airijoje veikianti nuo XIX a. vidurio.

trauką, kad orkaitės temperatūra visą naktį išliktų žema ir vienoda.

Kai mišinys jau buvo gatavas, Ailina truputį juokdamasi sukrėtė jį mediniu šaukštu į didelę kvadratinę skardą, sulyginu paviršių, paskui keliskart stipriai trinktelėjo dugną, kad užsipildytų kampai, – bet vos tik skarda atsидūrė orkaitėje ir durelės buvo užšautos, ji įvertino padėtį ir liepė mergaitėms viską nurinkti, kad galėtų pradėti lyginti.

– O kodėl dabar neparašius laiškų Santai?

Ir taip visada, pamanė Ferlongas: jie visada mechaniškai, be pertraukos, pereina prie kito darbo, kuris po ranka. O kaip atrodytų gyvenimas, svarstė, jeigu jiems būtų duota laiko pagalvoti, viskam apmąstyti? Ar būtų kitoks jų gyvenimas, ar nelabai ir tesiskirtų – o gal jie tiesiog nuklystų į lankas? Net sukant sviestą su cukrumi jo mintys ne tiek laikėsi čia ir dabar, ši sekmadienį prieš artėjančias Kalėdas su žmona ir dukterimis, kiek sukosi apie rytojų ir apie tai, kas kam priklauso ir kaip ir kada jis pristatys tai, kas užsakyta, ir kokią užduotį duos kuriam vyrui, ir kaip ir kur surinks, kas priklauso jam, – ir jis žinojo, kad rytojui dar nepasibaigus jo mintys lygiai taip pat suksis apie ateinančią dieną.

Jis pažvelgė į Ailiną, išvyniojančią laidą ir jungiančią laidynę į lizdą, ir į savo dukras, sėdinčias prie stalo su

sąsiuviniais ir penalais ir besiruošiančias rašyti ir išsiųsti savuosius laiškus, – ir nenorom pagavo save prisimenantį, kaip labai seniai, dar vaikas būdamas, kaip mokėdamas parašė ir išsiuntė laišką su prašymu gauti dovanų tėtį arba penkių šimtų detalių dėlionę su sodybos paveikslėliu. Kalėdų rytą, nusileidus į svetainę, kuria ponias Vilson retkarčiais leisdavo jiems pasinaudoti, židinyje jau buvo pakurtas, o po egle jis rado tris paketus, suvyniotus į tokią patį žalią popierių, – šepetėlis nagams valyti ir muilo gabalas buvo suvynioti drauge. Kitas paketas – karšto vandens šildynė nuo Nedo. O nuo ponios Vilson jis gavo „Kalėdų giesmę“ – seną knygą kietais raudonais viršeliais, be paveikslėlių, tvoskiančią plėkais.

Tada, kad paslėptų nusivylimą ir išsiverktų, jis išėjo karvidėn. Neatėjo nei Santa, nei tėtis. Nebuvo ir dėlionės. Prisiminė, ką vaikai apie jį mokykloje kalba, kokiais vardais vadina, ir suprato, kad tai ir yra priežastis. Kai pakėlė akis, karvė, prirakinta prie gardo grandine, patenkinata iš ėdžių pešiojo šieną. Prieš sugrįždamas namo, arklių girdykloje nusimazgojo veidą, pralaužęs užsitraukusį ledą, giliai įmerkęs rankas į šaltį ir jas ten laikydamas, kad nukreiptų skausmą, kol galiausiai paliovė jį jautęs.

Kur jo tėvas dabar? Kartais pagaudavo save žiūrint į senesnius vyrus, stengiantis aptikti fizinį panašumą ar įsiklausant į tai, ką žmonės kalba, viliantis įminti paslaptį.